

Затверджено  
Протокол № 1 річних Загальних зборів акціонерів  
публічного акціонерного товариства  
"Розрахунковий центр з обслуговування договорів  
на фінансових ринках",  
проведених дистанційно 12.09.2022 р.

## **Звіт Правління ПАТ «РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР» за 2021 рік**

Протягом 2021 року діяльність Правління ПАТ «РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР» (далі – Розрахунковий центр) була спрямована на забезпечення виконання функцій, передбачених Статутом та законодавством, зокрема, щодо провадження Розрахунковим центром клірингової діяльності з визначення зобов'язань та клірингової діяльності центрального контрагента за правочинами щодо цінних паперів, вчиненими на організованому ринку капіталу та поза ним..

Пріоритетними напрямками у роботі Правління у звітному році стали:

- вдосконалення технологічних процесів провадження діяльності та програмного забезпечення;
- трансформація Розрахункового центру в небанківську фінансову установу у зв'язку із змінами законодавства;
- клієнтоорієнтованість та надання якісних послуг клієнтам;
- розвиток законодавства, спрямований на посилення захисту активів клієнтів, управління ризиками та гарантування розрахунків.

### **СКЛАД ПРАВЛІННЯ**

*Станом на 31.12.2021 року:*

Голова Правління – Ткаченко Олег Васильович

Член Правління - Гнатюк Ірина Володимирівна

Член Правління - Комісаров Євген Анатолійович

Член Правління - Константінов Олексій Анатолійович.

Протягом звітнього періоду змін у складі Правління не було.

### **ОСНОВНІ ПИТАННЯ В РОБОТІ ПРАВЛІННЯ**

Протягом звітнього періоду Правління регулярно проводило засідання, як чергові, так і позачергові. Всього у 2021 році Правлінням проведено 54 засідання, на яких приймалися рішення з питань поточної діяльності Розрахункового центру, обговорення та прийняття рішень з питань оперативного управління.

Зокрема, Правлінням розглядалися питання щодо затвердження внутрішніх положень, регламентів, порядків, інструкцій та змін до них, виконання заходів з фінансового моніторингу, проектів типових умов додаткових договорів з клієнтами, припинення банківської діяльності Розрахункового центру без припинення юридичної особи, змін до тарифів на послуги Розрахункового центру, розгляду звітів структурних підрозділів, розгляду та затвердження проміжної фінансової звітності тощо. Регулярне обговорення на засіданнях Правління спільно з керівниками структурних підрозділів питань поточної діяльності Розрахункового центру забезпечило оперативне вирішення таких питань, прийняття ефективних рішень, забезпечення контролю за ходом їх виконання.

## **Трансформація Розрахункового центру в небанківську фінансову установу**

Розрахунковий центр до 30.06.2021 року забезпечував здійснення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів, укладеними на фондових біржах та поза фондовими біржами, якщо проводились розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати", виконував функції центрального контрагента відповідно до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», провадив клірингову діяльність у відповідності до законодавства (професійна діяльність на фондовому ринку - клірингова діяльність, ліцензія видана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, серія АЕ № 263463) та банківську діяльність на підставі ліцензії Національного банку України №271.

Розрахунковий центр відкривав та вів грошові рахунки учасників фондового ринку, а також забезпечував виплату доходів за цінними паперами, номінальної вартості при погашенні цінних паперів та при здійсненні емітентом інших корпоративних операцій, у тому числі за тими цінними паперами, що розміщені та обертаються за межами України.

Розрахунковий центр забезпечував проведення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, вчинених на фондовій біржі та поза фондовою біржою, якщо проводяться розрахунки за принципом "поставка цінних паперів проти оплати" була виключною компетенцією Розрахункового центру у відповідності до Закону України «Про депозитарну систему України».

На виконання Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" (набрав чинності з 01.07.2021 року), яким, зокрема, передбачено, що до 1 липня 2021 року Розрахунковий центр мав право поєднувати клірингову діяльність з визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента з банківською діяльністю,

Розрахунковим центром виконані дії щодо припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи та відкликання банківської ліцензії.

**В процесі трансформації в небанківську клірингову установу протягом 2021 року була проведена робота за наступними напрямками:**

### **Організаційні питання:**

- проведено загальні збори акціонерів 03 лютого 2021 року (протокол №1), на яких прийнято рішення про припинення банківської діяльності (БД). Затверджений зазначеними зборами План припинення банківської діяльності без припинення юридичної особи публічного акціонерного товариства «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» (далі – План припинення БД), погоджено з Національним банком України (рішення №63-рш від 19.02.2021 року);
- План припинення БД виконано у повному обсязі, складено звіт про виконання Плану припинення БД;
- закрито всі банківські рахунки клієнтів, складено баланс припинення та отримано аудиторський звіт про його достовірність;
- проведено загальні збори акціонерів 30 липня 2021 року (протокол №3), на яких, зокрема, затверджені зміни до Статуту Розрахункового центру та видів діяльності, проведено державну реєстрацію змін;
- відкликано банківську ліцензію (рішення №390-рш Правління Національного банку України від 10 серпня 2021 року)
- погоджено в Державному архіві та передано справи та документи в архів Національного банку України;
- Розрахунковий центр виключено з реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та реєстру банків.

### **ІТ-системи та технології:**

- розроблено технічне завдання та впроваджено зміни до програмного забезпечення, у тому числі шляхом створення нових підсистем програмного забезпечення «Клірингова система» та «Інтернет-кліринг»;
- реалізовано інтеграцію між програмним забезпеченням клірингової системи, системою бухгалтерського обліку та інтернет-банкінгом;

- проведені тестування, реалізовано міграцію та звірку даних між різними системами.

#### **Робота з внутрішніми документами:**

- створено нові Правила клірингу Розрахункового центру, які зареєстровані в Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку(НКЦПФР) ;
- розроблено, погоджено та укладено зміни до договорів та регламентів з депозитарними установами та операторами організованого ринку капіталу;
- розроблено, погоджено та укладено з клієнтами нові редакції договорів про клірингове обслуговування;
- розроблено та затверджено 35 внутрішніх документів у нових редакціях;
- скасовано 75 внутрішніх документів;
- розроблено нові тарифи та оновлено тарифну політику, які узгоджено з клієнтами та введено в дію з урахуванням всіх рекомендацій Антимонопольного комітету України.

#### **Комунікації з клієнтами:**

- проведені консультації з клієнтами-банками щодо змін в обліку банків, спричинених трансформацією Розрахункового центру;
- розроблено схему взаємодії Розрахункового центру та учасників клірингу після трансформації;
- проведено конференції для клієнтів, присвячені питанням трансформації;
- відкрито всім клієнтам розподільчі клірингові рахунки для обліку клірингових активів щодо коштів;
- оновлено сайт Розрахункового центру з урахуванням змін в діяльності в результаті трансформації, розроблені та розміщені на сайті схеми взаємодії Розрахункового центру, клієнтів та інших суб'єктів інфраструктури.

#### **Бухгалтерський облік та фінанси:**

- розроблено трансформаційні таблиці переходу на бухгалтерський план рахунків підприємства-не банку;
- обрано систему бухгалтерського обліку та на підставі відкритого конкурсу обрано розробника програмного забезпечення для її доопрацювань відповідно до потреб Розрахункового центру;
- інстальовано нову систему бухгалтерського обліку в інфраструктуру Розрахункового центру;
- здійснено міграцію залишків по рахунках бухгалтерського обліку з системи автоматизації банку до нової системи бухгалтерського обліку;
- відкрито рахунок в комерційному банку для здійснення господарських операцій.

#### **Організаційна структура та персонал:**

- здійснено оцінку потреб у кадрових ресурсах, складено та погоджено з Наглядною радою План трансформації організаційної структури. План успішно реалізовано;
- проведено декілька корпоративних заходів з працівниками щодо нових ролі та місця Розрахункового центру на ринках капіталу;
- затверджено нову організаційну структуру, внутрішні положення про структурні підрозділи та новий штатний розпис, переведено працівників на нові посади.

#### **Робота з законодавством та нормативною базою:**

- співпраця з Національного банку України з метою внесення змін в нормативні документи, направлені на зменшення ризиків, пов'язаних з впливом трансформації Розрахункового центру в небанківську фінансову установу, на діяльність банків-контрагентів;
- прийнята участь в обговореннях та подані пропозиції до проектів 11-ти нормативних актів НКЦПФР;
- надані пропозиції та забезпечено їх врахування щодо змін до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», що стосуються захисту активів, які надаються в якості забезпечення розрахунків.

Останній операційний день банку закрито 30 червня 2021 року.

Протягом другого півріччя 2021 року Розрахунковий центр на підставі ліцензії на провадження клірингової діяльності, виданої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (серія АЕ № 263463), з урахуванням пунктів 6 і 10 Розділу XIII Прикінцеві та перехідні положення Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" здійснював професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність, а саме: клірингову діяльність з визначення зобов'язань; клірингову діяльність центрального контрагента за правочинами щодо цінних паперів.

### **Клірингова діяльність**

Розрахунковий центр має сучасну інфраструктуру, яка забезпечує ефективне виконання всього спектру послуг. Інфраструктура передбачає наявність відповідного технологічного приміщення, належних засобів зв'язку, засобів захисту інформації, сучасного програмно-технологічного комплексу власної розробки (для клірингової діяльності) та забезпечує якісне надання послуг клієнтам.

Розрахунковий центр для забезпечення виконання зобов'язань, допущених до клірингу, без ліцензії на провадження відповідного виду діяльності з торгівлі фінансовими інструментами має право виступати стороною деривативних контрактів та правочинів щодо фінансових інструментів, інших активів, допущених до торгів на регульованому ринку та багатосторонньому торговельному майданчику.

Загальна кількість договорів щодо державних цінних паперів, укладених на організаторах торгівлі у 2021 році, кліринг та розрахунки за якими здійснював Розрахунковий центр, склала понад 53 тисячі угод, що є більш, ніж вдвічі більшим за аналогічний показник 2020 року. Загальна сума цих договорів у порівнянні з попереднім періодом збільшилася на 32% та склала 784,5 мільярдів гривень.

Показники ринку корпоративних цінних паперів у порівнянні з попереднім періодом суттєво збільшилися. Так, загальна кількість договорів щодо корпоративних цінних паперів, укладених на організаторах торгівлі у 2021 році збільшилася вдвічі до 8,4 тисяч угод, загальна сума цих договорів збільшилась в чотири рази до 6,7 мільярдів гривень.

Протягом 2021 року поза організаторами торгівлі укладено 111 договорів щодо державних цінних паперів (у порівнянні з даними 2020 року більше на 29%), розрахунки за якими здійснювались Розрахунковим центром, на загальну суму 857,6 мільйонів гривень (у порівнянні з 2020 роком показники обсягу операцій знизились на 23 %).

За корпоративними цінними паперами поза організаторами торгівлі (з дотриманням принципу «поставка цінних паперів проти оплати») протягом 2020 року укладено 3 договори на загальну суму 13,1 мільйонів гривень.

Статистичні дані щодо відкритих / закритих клірингових рахунків / субрахунків учасників клірингу протягом 2021 року:

1) клірингових рахунків та клірингових субрахунків для колективного обліку клієнтів учасників клірингу:

- відкрито 15;
- закрито 166;

2) клірингових субрахунків для відокремленого обліку клієнтів учасників клірингу:

- відкрито 1399;
- закрито 340.

Всього станом на кінець 2021 року у Розрахунковому центрі відкрито:

- 401 рахунків / субрахунків учасників клірингу (у тому числі для колективного обліку клієнтів учасників клірингу) - в порівнянні з 2020 роком кількість зменшилась на 152 рахунки;
- 3000 субрахунків учасників клірингу (для відокремленого обліку) – в порівнянні з 2020 роком кількість збільшилась на 1063 субрахунки.

Протягом 2021 року зберіглась тенденція до зменшення кількості учасників клірингу. Станом на кінець 2021 року загальна кількість учасників клірингу зменшилась зі 139 учасників до 89. Здебільшого, це пов'язано із розірванням Розрахунковим центром ділових відносин з

учасниками клірингу, яким анульовано ліцензію за здійснення професійної діяльності на ринку капіталу, а саме – діяльності з торгівлі цінними паперами, та які не здійснювали клірингових операцій більш ніж два роки поспіль.

Всі учасники клірингу, які отримують клірингові послуги, здійснюють їх оплату вчасно.

В той же час, розуміючи унікальність свого статусу на ринках капіталу України та усвідомлюючи свою важливу роль у подальшому розвитку українських фінансових ринків, Розрахунковий центр продовжує здійснювати дослідження та розробки, спрямовані на вдосконалення якості та розширення лінійки продуктів, операцій та послуг.

**Так, протягом 2021 року реалізовано:**

- **проект «Біржове IPO»:** запроваджено механізм первинного розміщення цінних паперів з дотриманням принципу DVP з виконанням нетінгу та забезпеченням контролю над недопущенням угод з відповідними цінними паперами на вторинному ринку (створено та впроваджено правову модель, забезпечено технічну реалізацію, внесені зміни до регламентів взаємодії з операторами організованого ринку капіталу та Національним депозитарієм України);

- **проект «Індивідуальні клірингові рахунки»:** створено новий вид клірингових субрахунків та нові операції в системі клірингового обліку, які дозволяють використовувати для зарахування та списання коштів не лише банківський рахунок учасника клірингу, а й банківські рахунки клієнтів учасників клірингу. Метою реалізації проекту, в першу чергу, є повне відокремлення активів окремого клієнта брокера від активів самого брокера та інших його клієнтів. Створено та впроваджено правову модель, розроблено трьохсторонній договір, внесено зміни до Правил клірингу та зареєстровано в НКЦПФР, забезпечено технічну реалізацію проекту та розробку змін до програмного забезпечення, укладені додаткові договори та внесені зміни до регламентів з операторами організованого ринку капіталу, розроблені та затверджені нові тарифи);

- **спрощення процедур відкриття рахунків:** завдяки впровадженню додаткового обміну файлами з депозитарієм Національного банку України зменшено обсяг документів, що надається брокером для відкриття клірингового рахунку. Проект реалізовано, відповідним чином доопрацьовані програмне забезпечення та регламенти, автоматизовано взаємодію.

- **нові операції в кліринговій системі:** реалізовано можливість переказу клірингових активів щодо коштів між кліринговими рахунками/субрахунками відповідно до розроблених технологічних схем, а також нові операції списання та зарахування коштів з можливістю автоматичного блокування коштів для торгів на обраному учасником клірингу операторі організованого ринку капіталу.

**Впровадження операцій РЕПО**

21 січня 2021 року стартував новий сервіс Розрахункового центру – "РЕПО з контролем ризиків".

"РЕПО з контролем ризиків" – сервіс грошового ринку, де Розрахунковий центр виконує функцію центрального контрагента, який контролює гарантійне забезпечення учасників клірингу (створене за рахунок грошових коштів та цінних паперів) та гарантує або виконання зобов'язань за укладеними договорами РЕПО, або сплату штрафу добросовісній стороні. При цьому, завдяки інтеграції з організованим ринком капіталу, укладені на організованому ринку капіталу, правочини потрапляють до єдиного клірингового пулу, що дає можливість у повній мірі скористатись перевагами нетінгу.

	За результатами I кварталу 2021 року	За результатами II кварталу 2021 року	За результатами III кварталу 2021 року	За результатами IV кварталу 2021 року
Кількість договорів РЕПО, укладених Розрахунковим центром як центральним контрагентом	8	26	83	405
Сума зобов'язань, розрахованих протягом періоду	21,9 млн. грн.	686 млн. грн.	2,4 млрд. грн.	5,04 млрд. грн.

На сайтах операторів організованого ринку капіталу в реальному часі відображаються заявки з біржових торговельних систем на укладання договорів РЕПО. Наразі договори РЕПО з контролем ризиків укладають на трьох організованих ринках капіталу – Акціонерне товариство «Фондова біржа ПФТС», Акціонерне товариство «Українська біржа» та Приватне акціонерне товариство «Перспектива».

Протягом 2021 року забезпечувався розвиток проекту «РЕПО з контролем ризиків»:

- реалізовано нові принципи включення до переліків цінних паперів, які можуть бути предметом договорів РЕПО та які можуть прийматися в якості гарантійного забезпечення (оптимізовано вимоги до гарантійного забезпечення);

- включено валютні ОВДП до Переліку цінних паперів, що допущені до торгів в режимі «РЕПО з контролем ризиків» та можуть прийматись в якості гарантійного забезпечення;

- впроваджено нову модель переоцінки зобов'язань за договорами РЕПО, зміни зареєстровані в НКЦПФР;

- впроваджено «асиметричну» модель внесення та обліку гарантійного забезпечення кредитором та позичальником з метою забезпечення можливості укладання брокером договорів РЕПО в інтересах клієнта в якості позичальника.

### **Інформаційні технології**

Розрахунковий центр у своїй діяльності використовує спеціалізований програмний продукт (далі – СПП) власної розробки:

- **прикладне програмне забезпечення “Клірингова система”** (далі - ПЗ “Клірингова система”), яке призначене для автоматизації процесів обліку та обігу клірингових активів щодо цінних паперів та клірингових активів щодо коштів на клірингових рахунках/субрахунках та виконання клірингових операцій;

- **прикладне програмне забезпечення “Інтернет-кліринг”** (далі – ПЗ “Інтернет-кліринг”), яке призначене для забезпечення віддаленого доступу учасників клірингу в режимі реального часу з використанням Web-технологій до клірингових рахунків/субрахунків та виконання операцій з кліринговими активами щодо цінних паперів та коштів, що обліковуються на клірингових рахунках/субрахунках.

Даний СПП розроблено з використанням світового досвіду створення надійних та безпечних автоматизованих систем, що використовуються для автоматизації процедур обліку та обігу клірингових активів щодо цінних паперів та коштів, процедур клірингу та розрахунків, та забезпечують необхідні швидкість та рівень автоматизації процесів вводу, передачі, обробки та зберігання інформації. СПП працює з використанням новітніх серверних платформ, операційних систем родини MS Windows та клієнт-серверних технологій.

Протягом 2021 року зазначені СПП доопрацьовувались.

В рамках трансформації Розрахункового центру в небанківську фінансову установу проведена робота щодо придбання програмного забезпечення «BAS», доопрацювання його відповідно до потреб Розрахункового центру. Інстальовано систему бухгалтерського обліку

«BAS» (далі – СБО) в інфраструктуру Розрахункового центру та підготовлено систему до роботи Розрахункового центру як небанківської установи, зокрема:

- здійснено міграцію залишків та протестовано розрахунок амортизаційних відрахувань;
- розроблені та протестовані інструменти інтеграції з ПЗ «Клірингова система»;
- протестовано нарахування комісій;
- введено дані щодо працівників та протестовано розрахунок заробітної плати;
- заповнено довідники даними Розрахункового центру для роботи в СБО з 01 липня 2021 року.

### **Підвищення ефективності системи фінансового моніторингу**

Розрахунковий центр продовжував удосконалювати систему запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення шляхом застосування на постійній та безперервній основі, ризик-орієнтований підходу пропорційно характеру та масштабу своєї діяльності. Основні зусилля зосереджувались на забезпеченні виявлення, ідентифікації, оцінки всіх наявних та потенційних ризиків, притаманних ризик-профілю Розрахункового центру та його клієнтам, а також своєчасному розробленню заходів з управління такими ризиками та їх мінімізації.

### **Питання інформаційної безпеки**

Для забезпечення захисту інформації у Розрахунковому центрі створено Комісію з управління інформаційною безпекою публічного акціонерного товариства "Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках" – постійно діючий колегіальний орган з впровадження системи управління інформаційною безпекою (далі – СУІБ) як комплексу організаційних, програмних, технічних і фізичних заходів, спрямованих на управління ризиками, що пов'язані з використанням у Розрахунковому центрі інформації та інформаційних технологій.

Серед основних заходів з розбудови СУІБ у 2021 році можна виділити:

- придбання, встановлення та налагодження сучасного обладнання, що дозволило модернізувати систему відео-нагляду Розрахункового центру. Встановлене нове обладнання (відео реєстратори та комутатор мережі) підтримує вже існуючі аналогові камери та одночасно забезпечує повну сумісність з новими IP камерами, що дозволяє у подальшому поступово модернізувати всю систему відео-нагляду, що використовується;
- організацію та проведення робіт з сервісного обслуговування та оновлення системи пожежогасіння у серверних кімнатах Розрахункового центру;
- забезпечення контролю за доступом до інформаційних ресурсів Розрахункового центру шляхом: оформлення карток та надання доступу користувачам відповідно до Положення про розмежування доступу до інформаційних ресурсів ПАТ «Розрахунковий центр»; моніторингу та виявлення можливих каналів несанкціонованого витоку службової інформації з інформаційних систем Розрахункового центру за допомогою звітів ADAudit Plus щодо невдалих спроб аутентифікацій при вході з локальних робочих місць до домену Розрахункового центру, повідомлень щодо подій інформаційної безпеки, що формуються міжмережевим екраном на базі Fortinet FG-100E, звітів з управління інцидентами безпеки інформації та автоматизації процесу управління інцидентами безпеки інформації на базі програмного забезпечення Safetica;
- прийняття участі у підготовці та затвердженні акта категоризації об'єкта критичної інфраструктури ПАТ «Розрахунковий центр» у складі робочої групи, що було створено наказом голови НКЦПФР від 31.03.2021 року №45 «Про затвердження Переліку об'єктів критичної інфраструктури фінансового сектору».

### **Розвиток законодавства**

Протягом 2021 року Розрахунковий центр брав активну участь у законотворчій діяльності. Зокрема, у розробці проєктів змін до Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", Закону України "Про виконавче провадження", Закону України "Про депозитарну

систему України" з метою створення гарантій захисту коштів, які призначені для здійснення/забезпечення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів". Відповідні положення включені у прийнятий 30 червня 2021 року Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення питань організації корпоративного управління в банках та інших питань функціонування банківської системи».

Також Розрахунковий центр активно долучився до підготовки пропозицій до проєктів нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національного банку України, які передбачені Законом України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" та регламентують провадження клірингової діяльності, у тому числі, Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу - клірингової діяльності, Стандартів корпоративного управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків, Положення про провадження клірингової діяльності, Вимог до договорів з особами, які провадять клірингову діяльність, Положення про порядок проведення грошових розрахунків за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, укладеними на організованих ринках капіталу та поза організованими ринками капіталу, з дотриманням принципу "поставка цінних паперів проти оплати".

### **Тарифна політика**

З 2016 року у Антимонопольному комітеті України розглядалась справа щодо тарифів на послуги Розрахункового центру. Під час розгляду справи Антимонопольним комітетом України встановлено, що Розрахунковий центр займає монопольне становище на ринку клірингових послуг та 25 липня 2019 року надано обов'язкові для розгляду наступні рекомендації щодо вжиття заходів для:

- встановлення порядку формування тарифів на клірингові послуги, які не надаються іншими суб'єктами господарювання, в якому передбачити чіткий, вичерпний перелік складових послуг, підстави, умови та порядок їх перерахунку;
- створення консультативно-дорадчого органу, третину членів якого б становили представники професійних учасників фондового ринку.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", за умов виконання положень рекомендацій розпочате провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Після отримання рекомендацій Розрахунковим центром на їх виконання внесено відповідні зміни до Тарифної політики та створено консультативно-дорадчий орган, до складу якого входять представники професійних учасників фондового ринку - клієнтів Розрахункового центру, на базі саморегульованої організації на ринку цінних паперів - Професійної асоціації учасників ринків капіталів та деривативів, з якою укладено відповідний Меморандум про співпрацю.

Про вжиті заходи повідомлено Антимонопольним комітетом України, яким оцінюється повнота виконання Розрахунковим центром наданих рекомендацій.

Протягом 2020 року до Антимонопольного комітету України Розрахунковим центром додатково надавались повідомлення про зміни у Тарифній політиці Розрахункового центру, а також про стан виконання рекомендацій Антимонопольного комітету України та дії, вчинені Розрахунковим центром в результаті та внаслідок їх виконання.

19.11.2020 року Розрахунковим центром отримано Подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків невиробничої сфери про попередні висновки у справі, відповідно до якого запропоновано:

- визнати рекомендації Антимонопольного комітету України, надані Розрахунковому центру, виконаними;
- закрити провадження у справі.

Засідання Антимонопольного комітету України, призначене на грудень 2020 року, на якому було заплановано розгляд питання про закриття провадження у справі, не відбулось і було перенесене на 2021 рік.



22 квітня 2021 року Антимонопольний комітет України прийняв рішення про закриття провадження у справі.

У 2021 році вносились зміни до тарифів Розрахункового центру, пов'язані із впровадженням нових сервісів. Всі процедури затвердження тарифів виконувались у відповідності до рекомендацій Антимонопольного комітету України щодо порядку формування тарифів на клірингові послуги, які не надаються іншими суб'єктами господарювання, та оновленої Тарифної політики.

### **Дотримання міжнародних стандартів PFMI**

У 2020 році Національним банком України здійснене комплексне оцінювання Центрального контрагента – ПАТ «Розрахунковий центр» на відповідність Принципам для інфраструктур фінансового ринку (Principles for financial market infrastructures, CPMI IOSCO), за результатами якого надані рекомендації щодо дотримання зазначених принципів. З метою виконання рекомендацій НБУ Розрахунковим центром:

1) розроблено План виконання рекомендацій НБУ щодо дотримання міжнародних стандартів PFMI (далі – План). Відповідно до Плану деякі рекомендації розділено на декілька окремих завдань з різними строками виконання. Загалом План містить 45 завдань з виконання 42 рекомендацій зі строками від 01.06.2021 року до 01.07.2023 року, перелік основних та співвиконавців та опис порядку / способу виконання відповідного завдання

Відповідно до Плану:

- для 25 завдань визначені строки виконання до 31.12.2021 року;
- 1 рекомендація не підлягає виконанню;
- 4 завдання виконані станом на дату погодження Плану;
- для 15 завдань встановлені інші строки виконання.

2) План погоджений на засіданні Правління 18.05.2021 року та на засіданні Ради 18.06.2021 року;

3) погоджений органами управління Розрахункового центру План наданий в НБУ;

4) впроваджено щоквартальний контроль за виконанням Плану.

Станом на 31.12.2021 року виконані всі рекомендації з відповідним строком виконання та 1 рекомендація зі строком виконання 01.07.2022 року. Загалом виконано 28 завдань, передбачених Планом.

### **Фінансові показники**

За звітний період, Розрахунковим центром та його дочірньою компанією надано наступні послуги та отримано відповідні доходи:

1) кліринг та розрахунки: учасники клірингу сплачують абонентську плату та тарифи залежно від кількості операцій. Дохід від надання клірингових послуг – 9100 тисяч гривень, порівняно із 6964 тисяч гривень за попередній рік;

2) управління капіталом, тобто інвестування грошових коштів, які залишаються після завершення розрахунків за цінними паперами на клієнтських рахунках у Розрахунковому центрі у ліквідні та безризикові інструменти – депозитні сертифікати Національного банку України. Чистий процентний дохід за депозитними сертифікатами Національного банку України та за облігаціями внутрішньої державної позики за звітний рік – 18518 тисяч гривень, порівняно із 25989 тисяч гривень за попередній період;

3) інші прибутки (збитки) за 2021 рік - 6457 тисяч гривень порівняно з 8229 тисяч гривень за минулий звітний період.

Таким чином, загальний дохід за звітний період складає 34075 тисяч гривень порівняно із 41182 тисяч гривень за 2020 рік. Прибуток до оподаткування за 2020 рік складає 2256 тисяч гривень, збиток за 2021 рік складає 5409 тисяч гривень, чистий прибуток за 2020 рік складає 1727 тисяч гривень, збиток за 2021 рік з урахуванням руху відстрочених податкових активів/зобов'язань - 5349 тисяч гривень.